

Jaakko Lind

Hannun Lokikirja

Jaakko Lind

HANNUN LOKIKIRJA

Jaakko Lind

HANNUN LOKIKIRJA

© 2025 Jaakko Lind

Taitto: Koobe Serlippens

Kustantaja: Kustantaja: BoD · Books on Demand, Man-
nerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-9651-1

Sisällys

Sisällys	5
Johdanto	7
Merimiehen ammatti	10
M/S Granvik ja M/S Bore I	17
S/S Yrsa	24
Asevelvollisena merivoimissa	32
Kesätöissä ESSO Finlandialla.....	39
Helsingin merimiesammattikoulussa	41
M/S Aymara	49
M/T Newbury	62
M/T Saija	80
Lopuksi	96
Lähteet	100
Liitteet	106
Hakemisto.....	114

Johdanto

Tämä kirja kertoo serkkuni Hannu Männikön kokemuksista suomalaisten varustamojen aluksilla 1960-luvun alusta 1970-luvun alkuun. Näihin vuosiin sisältyy myös opiskelu Salon ammattikoulussa ja Helsingin merimiesammattikoulussa sekä asevelvollisuuden suorittaminen merivoimissa. Lähdeaineistona olen käyttänyt Hannu Männikön merillä-olovuosia käsitteleviä käsinkirjoitettuja muistiinpanoja. Hän kirjoitti ne minun pyynnöstäni, jotta tämä aikakausi hänen elämästään dokumentoitaisiin. Ajatuksenani oli julkaisun tekeminen aiheesta. Näitä muistiinpanoja on kymmenen numeroimatonta liuskaa, joita olen täydentänyt puhelinhaastatteluilla ja sähköpostitse saaduilla tiedoilla.

En muista, missä vaiheessa kuulin ensimmäisen kerran Hannun merillä olost. Hänen vanhemmillaan oli kotona suurikokoinen ja kaunis nukke, jonka Hannu oli tuonut Italiasta. Matkoiltaan hän lähetti vanhemmilleen myös postikortteja aina, kun se oli mahdollista. Hannun äiti, joka oli myös kummitätini, keräsi kaikki saamansa

postikortit kansioon. Silloin tällöin selasin kansiota, kun olin kummieni luona käymässä. Oli mielenkiintoista nähdä eri puolilta maailmaa lähetettyjä värikkäitä kortteja ja lukea niihin kirjoitettuja tervehdyksiä. Minua askarrutti, mistä Hannu-serkkuni sai ajatuksen lähteä merille. Kun kysyin asiaa häneltä, hän kertoi, että kyseessä oli halu nähdä maailmaa ja kokea seikkailuja. Ensimmäiset vaikutteet merillä olost Hannu sai jo lapsena lukemistaan seikkailukirjoista. Osaltaan kiinnostukseen lähteä merille vaikuttivat kahden entisen koulukaverin kokemukset laivoilla työskentelystä. Toinen heistä oli ollut tankkerilla ja toinen matkustajalaivalla. Nämä koulukaverit kertoivat lennokkaita tarinoita, eivät niinkään itse koetuista tapahtumista, vaan toisilta kuultuja tarinoita lainaten.¹

Hannu Männikön merillä viettämät vuodet osuivat toisen maailmansodan jälkeiseen aikaan, joka useimmissa läntisisissä teollisuusmaissa oli ennennäkemättömän taloudellisen kasvun ja vaurastumisen aikaa. Näin oli myös Suomessa. Yhtenä kasvun tekijänä voidaan pitää ulkomaankauppaa. Suomessa viennin osuus bruttokansantuotteesta oli 1940-luvun lopulla noin viisitoista prosenttia. 1970-luvun loppuun tultaessa se oli noussut kahteenkymmeneenviiteen prosenttiin. Tämän seurauksena myös merikuljetusten kysyntä kasvoi jatkuvasti.²

1 Hannu Männikön puhelinhaastattelu. Haastattelija Jaakko Lind 25.04.2023.

2 Kaukiainen 2008, 412.

Kirjani lähteinä olen käyttänyt Hannu Männikön muisteluiden lisäksi merimiehistä ja merenkulusta kirjoitettua kirjallisuutta. Tarkastelen sitä, millaisen kuvan ne antavat merimiehistä. Monet Hannu Männikön nuorena lukemien kirjojen kirjoittajista olivat itsekin työskennelleet laivoilla. Tältä pohjalta on mielenkiintoista arvioida, kuinka realistisen kuvan heidän kirjansa antavat merimiehen ammatista ja merenkulusta.

Hannu Männikkö täyttää vuoden 2025 lokakuussa 80 vuotta. Kirja on samalla myös syntymäpäivälahja serkuleni.

Merimiehen ammatti

Enoltaan joululahjana saamansa Robert Louis Stevensonin *Aarresaaren* lisäksi serkkuni Hannu kertoo lukeneensa ainakin Daniel Defoen *Robinson Crusoen*, Rudyard Kiplingin *Meren urhoja*, Rafael Sabatinin *Kapteeni Bloodin* ja useampia Eino Koivistoinen kirjoja. Monet näiden kirjailijoiden teoksista on kirjoitettu purjelaivojen kaudella.³ Merimiehen identiteettiä Eino Koivistoinen ja Timo Pusan tuotannossa tutkineen Sirpa Sutinen-Väänänen mukaan merenkulun historiaa käsiteltäessä purjelaivojen aikakaudesta puhutaan myös traditionaalisen yhteisön aikakautena. Hän toteaa myös, että Eino Koivistoinen teokset sijoittuvat merenkulun historiassa enimmäkseen murrosvaiheeseen, jolloin purjeet saivat väistyä koneiden tieltä.⁴

Eino Koivistoinen oli koulutukseltaan merikapteeni. Hän ehti toimia miehistön jäsenenä, perämiehenä ja päällikkönä useissa aluksissa. Sutinen-Väänänen toteaa Koivistoinen käyttäneen monien teostensa aineksina tositapahtumiin pohjautuvia kertomuksia. Monet tosita-

3 Hannu Männikön muistiinpanot, 2020.

4 Sutinen-Väänänen 1995, 15.

